

עין משפט
גרי מוצה

מז:

היה מביא פרק שני סוטה

מסורת הש"ס

אזכור וטונו וטונו למי: אכל עפר
מכאן רבי רבא וטונו למי: אכל עפר
וכו'. (פסחים י"ג א' א')
אמר רבא: אמר רבי רבא וטונו למי: אכל עפר
וכו'. (פסחים י"ג א' א')

מאי הו' עמיה. תימה מאי קא בעי כיון דלא שורא הוה אס כן
תפשוטו וי"ל דלא איתבזרזי להו האל דשירא אי משום טעמא
דפריי ולא שורא הוה אי משום דנמא גמח לשירא: **מביא** מים
שרה צפור ניכר בהם ובמה רביעית ורבנן הווא לגופיה. קשיא לרבי
הכל אמר דרבנן פליגי עליה וצפ' ג'
מעין (שם דף ג' ע"א) וקא חשיב ליה
כדעי עשר רביעיות ממחש חיותא
וקא פריך הסם ומו לכתא והא איכא
ומימי מתניתין דהכא אלא מביא
פיילי על חרס וכי ומשני פלונית לא
קא מיירי והא דמנרוע נמי פלונית
היא וקא חשיב ליה וגראי דהא
פלונית דהכא לא דמיא לפלונית
ומימי הסם כגון נטולין לדיס לאחד
ואפיילו לשנים ר"י וזכי פלגי הסם
בפי"ק דמסכת דים (מ"ח) ואמר לא כגי
ליה לשנים רביעיות דבעי לאתרוך נמי
רביעית וכן בנתמיתין היה מביא
פיילי על חרס דמסכת דרכי יהודה
לא כגי ליה רביעיות וכן גבי בנטול
מי גרלים דקאמר תנא קמא כל שהו
אלא הכא רבנן מודו בפחות מרביעית
לא אפשר ואי בעי קגי רביעית
מיהו לכמהות מביא חמי לוג דמתנן
כרש פריך י"ד דמסכת נעשים כילד
מטריין את המנרוע היה מביא
פיילי על חרס דמסה וטמן לתוכה
סחי לוג מים חיים והא דמתן צפ' שתי
מדות (מנחות דף פ"ה) רביעית מה
היתה משמשת ולרביעית מים למנרוע
ר' ישמעאל היא: **מביא** מים
שרה ניכר בהם ובמה רביעית.
א"ת וכו' אינו ניכר ביותר מרביעית
והא תנן צפ"ד דמסכת נקואות (מ"ה)
ומימי לה בגמרא בכמה דוכתי
בשילהי פיק דשמיטת חולין (דף לו.
זכפ"ק למכות דף ג"א) ג' לוגין מים
שנכל למוכן קורטובין יין ומראיין
מנראה יין אלמא דאפילו יין ניכר בג'
לוגין וכ"ש דס דסוקמ עפי י"ל ניכר
דקאמר ממשומו של דס ולאו בשני
מראה דשלמא (מ"ר) והשמח לא
תיקשה מה שהיה תמיה רבי נמי
מה דקאמר רבין בנקומן רבה (מנחות
דף כ"ג) ופרק גיד הנשה (חולין דף
נ"ט) לרבי יהודה דליף למיני צמיתו
דאזי בעל ממאי דכתיב ולקח מדס
מפר ומס ששיר הדבר ידוע שדמו
של פר מרובה משל ששיר אלמא דמיין
צמיתו לא בעיל ורבנן אמרי עולין
אין מצטילין זו את זו והא הכל דהוה
מין שלא צמיתו והדבר ידוע שהמים
פטיעא דפסול דהא צמיתו כתיב דס
כפור ניכר אי לרבנן הא לא קפדי
א"הכיר מים וגראי דהא בעיאל לא
לשון ספיקא אלא שהיה תמיה על דברי ר'
ישמעאל דאמר רביעית
לעולם דס כפור ניכר בהן והא פעמים שאלו ניכר שהמים המתין אמו
בגון קטנה ופעמים שאין המים ניכרין בגון גדולה והכי קיט לרבנן לשעוריה נצפור
(דף ג'). דאמר ליה רבי ירמיה לרבי יוחנן מי קיס להו לרבנן בין שליש לפחות משליש אמר ליה
לאו אמניא לך לא תפיק נפשך לרב
מהלכתא וכו'. שייבה הברוב בשמשעו. תימה לרבי וזי שני הוה שנקרא אפר עפר והכתיב (מלכים ב ג'
נחל קדרון וידק לעפר וכן ואכות אותו עמוח היטב עד אשר דק לעפר (דברים ט') וי"ל אותון שלא נעשית אפר ע"י שרפה אלא לרבי
כתיב וידק לעפר אצל פרה עיקר מנת שיפמה לאפר א"כ שם ארזי היו כותשין אותם כדתיב נכפרי וכדמתן צפ"ג דפריה
גשרפה חובטין אותה במקלות משום ארזין שלא נעשו אפר מיהו עיקר מנת שיפמה לאפר הוא: **שייבה** הברוב בשמשעו. תימה וכו'
מפי כך שניה והאמר צפרק יסאי הדס (חולין דף פ"ה) דלקך שניה אליבא דב"ה ללמד שאפר נקרא עפר וי"ל תרמי שמע מניה:
האלות

הגרות הב"ח

אזכור וטונו וטונו למי: אכל עפר
מכאן רבי רבא וטונו למי: אכל עפר
וכו'. (פסחים י"ג א' א')

גליון הש"ס

ב"ח ורבנן אבי אבי וכו'.
שין רש"י פסחים ד' ר'
ג' ר"ה הפלה ח"י:
תורה בביא וכו'
דבששורי ניכר. תוס' לו'
הא לרבנן לא כגי סוכר ד'
והי דרבא וטונו לוג
לכר לנטות מ"ה את הדס
טל ולא מחיקי דס וכן
לרבי ר"ק טק מיוחדת הא'
בליה לרין ממשה ניכר
שלא יאמרן. ויסקרי
קושיתו י"ל דהא דס בנים
הו' שני מ"ה ונצטרך סמ'
עדין דס עליו האבוקט
מ"ה מ"ה דס. ור"ק דס
הפר דר' ס' מ"ה ד' דין
ביטול כרז מין בטעמן
שזה: ד"ה קטנה ב'
א"הכיר מים. א"הכיר דס
פ"ב.

מוסף רש"י

לא תפיק נפשך לרב
מהלכתא.
בשעור המים ר"ה ג'
הקדים עפר למים.
טעם, הקדים עפר
על הקדים למים בכל
ותורה ג' א' דבתיב ג'
מי טעמא ולקחי לטעמא ח'
וטעם. נאמר כאן. נמי
טעמא. עפר ואמר
כאן. כטעמא עפר, מה
כטעמא עפר על המים.
דכתיב וזן העפר אשר
יהיה וכו'. חף כאן כמי
טעמא עפר כ"ג מ"ה וז'
הוא הכפר מלמדה
למחילה. וכתוב
מים חיים אל כלי.
דמשמע דמים יחי מתנין
אל הכלי ולא אל העפר,
דאל כלי משמע עפר
כרישא פסול. וטעם. עליו
לעורן. ומתן עליו לא
למחילה דלכא הקדים עפר
שבר, אלא למחילה להויה
שלאחר שיתן העפר למים
ישרכס נצאצבו יסח יחידי
המים שהתחילו עליו. וטעם.
ואימא עליו דוקא.
דלפת קודם למים דבתיב ג'
ומתן עליו מים, ואל כלי
לכ"י אלא שפח חיותן
כלל. שאל תאלץ כללי
אחר ירעם כללי ז'
לי זה יתן לתוך העניין
ולקחו. צ"ל ויקדח)מים
לכופו. וטעם. ומשני מה
מצינו בכל מקום
מכשיר למעלה. טעם
המים דכתיב וזן העפר וכו'.

דלעת מני. הא דקתי מגלחו מגלחו טחלחט שניה כראשונה רבי עקיבא
היא: מאי הוה עלה. דבעיין דלעיל (ע"ה) אס אין שם עפר מהו שיתן
שם אפר: ה"ג מביא רבננים ירק ומקדש רבננים ירק סוף דהוי
עפר וכו' ולא גרס ולא היא: ומקדש. וטונו וטונו למי: אכל עפר
וכו'. (פסחים י"ג א' א')
ואחר וטונו וטונו למי: אכל עפר
וכו'. (פסחים י"ג א' א')
שיראה עליהן מדלח כמי(ב)
במים: ורוק יכמה. לעיני הקונים
דכמי לעיני הקונים והללה וירקה
(דברים ה'): (א) ואפר פרה. דגזירה
זה גמירי מהדדי עפר כטוטה ואפר
פרה דלקמן: חף דס לפור. של
מנרוע ששומעו אל כלי חרס על מים
חיים ורצין שלא יתן מים אלא כשעור
שהא דס לפור ניכר כהן: פ"ל מים
גרס. ולא גרס במים דהא על המים
המים כמי צקרא: וכמה הן
רביעים. דמפרש לכן: "כפול
דכר. שיערו חכמים שאין קטנה
גדולה שמדמה את המים ולא קטנה
שנדחת מפני המים שהן רביעית:
אצטרי דס וצמית. ואפי' אין ניכר:
קרא אחרינא כפי. ששומע לתוך
המים והרי כן מעורבין ומקרא:
וליקטויהו לזוריהו. יאחוס בין
אכזבתיו שלא יא חיה דס: גדולה
ומדאס אס המים. שאין מים ניכר
מפני רוח הדס: לא תפיק נפשך
לכר לנטות מ"ה את הדס
שנקצו אל מהכיר אחרינא: הפקדי
עפר למים כטוטה פסול. דכתיב
ומן אל המים (למלא מים כרישא
לכתיב ועשה לה הכהן את כל המורה
הואש) דבעיין כקדר הכתוב בפרישה:
מה להלן. כטוטה מלכות למחילה
עפר אל המים דכתיב זה חף כאן
כפריה עפר אל המים מלכות כן
למחילה ולא תימא ונתן עליו דוקא.
דמשמע עפר למחילה: ומס דלא
כפריה הקדים עפר למים כשר
דמפרש ואזיל: והפס מללן. גני
פרה דלס הקדים עפר למים כשר:
מים חיים אל כלי. משמע מים לרד
הכלי ולא עפר מולן צינמיה: ורבנן.
דאמרי לעיל כטוטה הקדים עפר
למים פסול אמרי לך כפריה נמי
פסול דאל כלי דוקא דמשמע מים
כרישא והא דכתיב ומתן עליו מים
לעורן לאחר שנתן אפר אל המים
כרין לרפך המים עליו ולעורן: ה"ג
ואימא עליו דוקא אל כלי ספסה
חיותן כללי. ואימא עליו דוקא שהיא
עפר תמילה. והא דכתיב מים חיים אל
כלי לאו למימרא שיהו המים לרד הכלי
אלא למימרא שיהא חיותן כללי שלא
יעול מן המעיין בכלי אחר ויתן לתוך
זה אלא כללי עלו יאשכס מן המעיין:
מה מלינו ככל מקום. כטוטה:
מכשיר למעלה. עפר הוא המכשיר
את המים לדכרזי אומה וכן לפור של
מתני'

מנרוע שמכשיר את המים להאזה חף כאן עפר מכושר את המים:
מחגי
מנרוע עבר למעלה הוה המכשיר את המים וכו' למעלה דלמי נעמה למקום הקדים המים דכתיב ומתן העפר וכו' ועליו ח"ה א"כ
אך כאן מכשיר למעלה. הלכך צ"כ כפייה דקרא לנטויה וירשא לרעה לעורן. וטעם.

הרורה אור השלם
1 והיה ביום השביעי
יגלה את כלי שעריו את
רשאו ואת זקנו ואת נבט
עינו ואת כלי שעריו
יגלה וכבש את גבורו
ורחץ את בשרו במים
והיה יוקרא י"ו
2 ולקח את עץ הזאב
ואת הזאב ואת שני
העצים ואת הזאב
העץ וטבל אותם בדם
הזאב והשקות אותם
במים והיה אל הבית
ש"ז עפ"ה.

זוספות שאני
א. א. רבנן אבי אבי וכו'.
שין רש"י פסחים ד' ר'
ג' ר"ה הפלה ח"י:
תורה בביא וכו'
דבששורי ניכר. תוס' לו'
הא לרבנן לא כגי סוכר ד'
והי דרבא וטונו לוג
לכר לנטות מ"ה את הדס
טל ולא מחיקי דס וכן
לרבי ר"ק טק מיוחדת הא'
בליה לרין ממשה ניכר
שלא יאמרן. ויסקרי
קושיתו י"ל דהא דס בנים
הו' שני מ"ה ונצטרך סמ'
עדין דס עליו האבוקט
מ"ה מ"ה דס. ור"ק דס
הפר דר' ס' מ"ה ד' דין
ביטול כרז מין בטעמן
שזה: ד"ה קטנה ב'
א"הכיר מים. א"הכיר דס
פ"ב.

אזכור וטונו וטונו למי: אכל עפר
מכאן רבי רבא וטונו למי: אכל עפר
וכו'. (פסחים י"ג א' א')

אזכור וטונו וטונו למי: אכל עפר
מכאן רבי רבא וטונו למי: אכל עפר
וכו'. (פסחים י"ג א' א')